

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ประเมินผลโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มรายได้ในสวนยางพารา
ด้วยการป้องกันโรคยางพาราโดยชีววิธีในจังหวัดกระบี่

ชื่อและนามสกุล นางนันทิญา ขวัญรอด

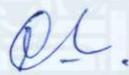
แขนงวิชา ส่งเสริมการเกษตร

สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เจียวหวาน
2. รองศาสตราจารย์ ดร. สินีนุช ครุฑเมือง แสนเสริม

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2557

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์



ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมจิต โยชะคง)



กรรมการ

(รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เจียวหวาน)



กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สินีนุช ครุฑเมือง แสนเสริม)



ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ชื่อวิทยานิพนธ์ ประเมินผลโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มรายได้ในสวนยางพาราด้วยการป้องกัน
โรคนางพาราโดยชีววิธีในจังหวัดกระบี่

ผู้วิจัย นางนันทิญา ขวัญรอด รหัสนักศึกษา 2559000605

ปริญญา เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมและพัฒนาการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน (2) รองศาสตราจารย์ ดร. สินีนุช กรุฑเมือง แสนเสริม
ปีการศึกษา 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม เศรษฐกิจ ของเกษตรกร
ผู้ปลูกยางพาราในจังหวัดกระบี่ (2) ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อการดำเนิน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและ
เพิ่มรายได้ในสวนยางพาราในจังหวัดกระบี่ (3) ความรู้ของเกษตรกรเกี่ยวกับการป้องกัน โรคนางพาราของ
เกษตรกรจังหวัดกระบี่ (4) การบรรลุผลในการดำเนินโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพิ่มรายได้ในสวน
ยางพาราในจังหวัดกระบี่ (5) ปัญหา/อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางการส่งเสริมเกี่ยวกับการใช้เชื้อราไตร
โคเดอร์มาป้องกัน โรคนางพาราของเกษตรกรจังหวัดกระบี่

โดยประชากรในการศึกษานี้มี 2 กลุ่ม คือกลุ่มเกษตรกรผู้จัดทำแปลงสาธิตและเรียนรู้และ
เกษตรกรกลุ่มขยายผลโครงการ รวมทั้ง สิ้น 182 คน โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 43-50 ปี
มีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษา และมีสมาชิกครัวเรือนเฉลี่ย 4.08 ราย ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกกลุ่ม ชกส.
และเคยรับการฝึกอบรมโรคนางพารา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร มีรายได้ 15,001 – 30,000 บาท ต่อเดือนโดย
มีรายได้จากยางพาราน้อยกว่า 15,001 บาท ต่อเดือน มีพื้นที่ทางการเกษตรน้อยกว่า 21 ไร่ พื้นที่ปลูกยางพาราน้อย
กว่า 11 ไร่ มีประสบการณ์ในการทำสวนยางพารา 16-20 ปี ส่วนใหญ่กรีดยางด้วยตนเอง โดยนิยมปลูกยางพาราพันธุ์
RRIM 600 และใส่ปุ๋ยยางพาราทุกคนโดยใส่ปุ๋ยเคมีเพียงอย่างเดียว ซึ่งส่วนใหญ่เคยประสบปัญหาโรคนางพารา
โดยเกษตรกรมีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานโครงการระดับมาก และส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ
ป้องโรคนางพาราอยู่ในระดับมาก โดยมีความคิดเห็นต่อการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาในระดับปานกลาง และมี
ความคิดเห็นต่อการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์โครงการในระดับมาก โดยเฉพาะในประเด็นได้รับความรู้เพิ่มขึ้น
จากการประชุมซึ่งอยู่ในระดับมาก ปัญหาและข้อเสนอแนะของเกษตรกรตำบลต่อการส่งเสริมการใช้เชื้อราไตรโค
เดอร์มา เกษตรกรมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ในประเด็นระยะเวลาดำเนินโครงการ 1 ปี และแปลงสาธิต 1 จุด/
ตำบล เกษตรกรมีปัญหาอยู่ในระดับมาก เกษตรกรมีความสนใจและต้องการให้มีแปลงสาธิตทั่วถึงทุกหมู่บ้าน

คำสำคัญ การประเมินผล โรคนางพารา ไตรโคเดอร์มา จังหวัดกระบี่

Thesis title: An Evaluation of The Project of Increasing Production Efficiency and Revenue in the Rubber Plantation by Biological Controls for Para Rubber Pathogens in Krabi Province

Researcher: Mrs. Nanthiya Kwanrod; **ID:** 2559000605;

Degree: Master of Agriculture (Agricultural Extension and Development);

Thesis advisors1) Bumpen Keowan, Associate Professor;

(2) Dr. Sineenuch Khрутmuang Sanserm, Associate Professor; **Academic year:** 2014

Abstract

The objectives of this study were (1) to study fundamental personal social and economic state of farmers who participated in the project of increasing production efficiency and revenue of Para rubber plantation in Krabi Province; (2) to study their opinions on the project operation on increasing production efficiency and revenue of Para rubber plantation; (3) to study their knowledge of biological control for Para rubber pathogens; (4) to study the achievement of the project operation on increasing production efficiency and revenue of Para rubber plantation; and (5) to study their problems/constraints, suggestions, and guidelines for the extension of Tricoderma fungus usage to control Para rubber pathogens.

The population in this study was 182 farmers who participated in the project of increasing production efficiency and revenue of Para rubber plantation in Krabi Province. They were divided into 2 groups: The first group were farmers who set demonstration plots for their learning, the second group were farmers who were expanded from the project. The data collecting process was to answer questions in the questionnaire. The statistical methodology used to analyze the data by computer programs were percentage, mean, and standard deviation.

The findings of this study were as follows: Most of the studied farmers who answered the questions in the questionnaire were male, aged between 43 and 50. They were educated at primary level. The average quantity of their family members was 4.08 persons. Most of them were a member of the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives. They used to be trained on Para rubber pathogens. Their main occupation was a farmer. Their income was 15,001-30,000 baht/month, while their income obtaining from Para rubber production was less than 15,001 baht/month. Their area used for agricultural section was less than 21 rai, while their area used for growing Para rubber trees was less than 11 rai. The period of their experience in raising Para rubber was 16-20 years. Most of them split open their Para Rubber stems to produce rubber themselves. They preferred growing their Para rubber trees in RRIM 600 tribe. All of them applied only chemical fertilizer to their Para rubber trees, and most of them used to face Para rubber pathogens. Their opinions on the project operation were at high level. Most of them had knowledge and understanding of biological control for Para rubber pathogens at high level. Their opinions on Tricoderma fungus usage to control Para rubber pathogens were at medium level, while their opinions on the achievement of the project objectives were at high level, especially in the issue of being transferred knowledge more from attending meetings was at high level. To consider problems and suggestions of sub-district agricultural officials on the extension of Tricoderma fungus usage to control Para rubber pathogens, it was found that the studied farmers had problems at medium level in the issues of the project period which should have been 1 year, the demonstration plots which should have been set 1 point/sub-district. The studied farmers had problems at high level, they were interested in the demonstration plots and required to have demonstration plots set for their learning in every village.

Keywords: Evaluation, Para Rubber Pathogen, Tricoderma Fungus, Krabi Province

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์บำเพ็ญ เขียวหวาน อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก รองศาสตราจารย์ ดร.สินีนุช คุรุทเมือง แสตนเสริม อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำแนะนำพร้อมตรวจแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์มาโดยตลอด เอาใจใส่ ปลูกฝังให้ผู้วิจัย รักการวิจัย และทำงานวิจัยมีคุณค่ายิ่ง รวมทั้งสนับสนุนให้กำลังใจและเป็นแบบอย่างที่ดีในการทำงาน จนทำให้ผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ จนสำเร็จสมบูรณ์ และขอขอบคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สมจิต โยชะคง ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและประทับใจในความกรุณาในครั้งนี้เป็นอย่างยิ่ง ตลอดจนอาจารย์และบุคลากรในสาขาวิชาส่งเสริมการเกษตรและสหกรณ์ทุกท่าน จึงขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจังหวัดกระบี่ทุกท่าน ที่ได้ช่วยเหลือในเรื่องของการเก็บข้อมูล ให้การสนับสนุนและให้ความร่วมมือ ตลอดจนให้คำแนะนำด้านต่าง ๆ และเกษตรกรผู้เข้าร่วม โครงการประจำปี 2556 ในเขตพื้นที่จังหวัดกระบี่ ที่ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่งานวิจัยครั้งนี้ เพื่อให้วิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยถือเป็นพระคุณอย่างยิ่ง

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สามารถสำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือ และสนับสนุนจากทุกคนในครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จำสืบเอกวสันต์ ขวัญรอด เป็นผู้สนับสนุนและเป็นกำลังใจ อันมีค่ายิ่งสำหรับผู้วิจัย

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ ขอมอบให้ผู้ที่สนใจพัฒนาการเกษตรของประเทศ เกษตรกรทุกท่านที่ช่วยกันสืบสานอาชีพของบรรพบุรุษ รวมถึงผู้ที่สนใจที่จะได้นำผลการวิจัยนี้ไปปรับใช้ในพื้นที่โครงการอื่น ๆ ของจังหวัดกระบี่ต่อไป

นันธิญา ขวัญรอด

กรกฎาคม 2557

สารบัญ

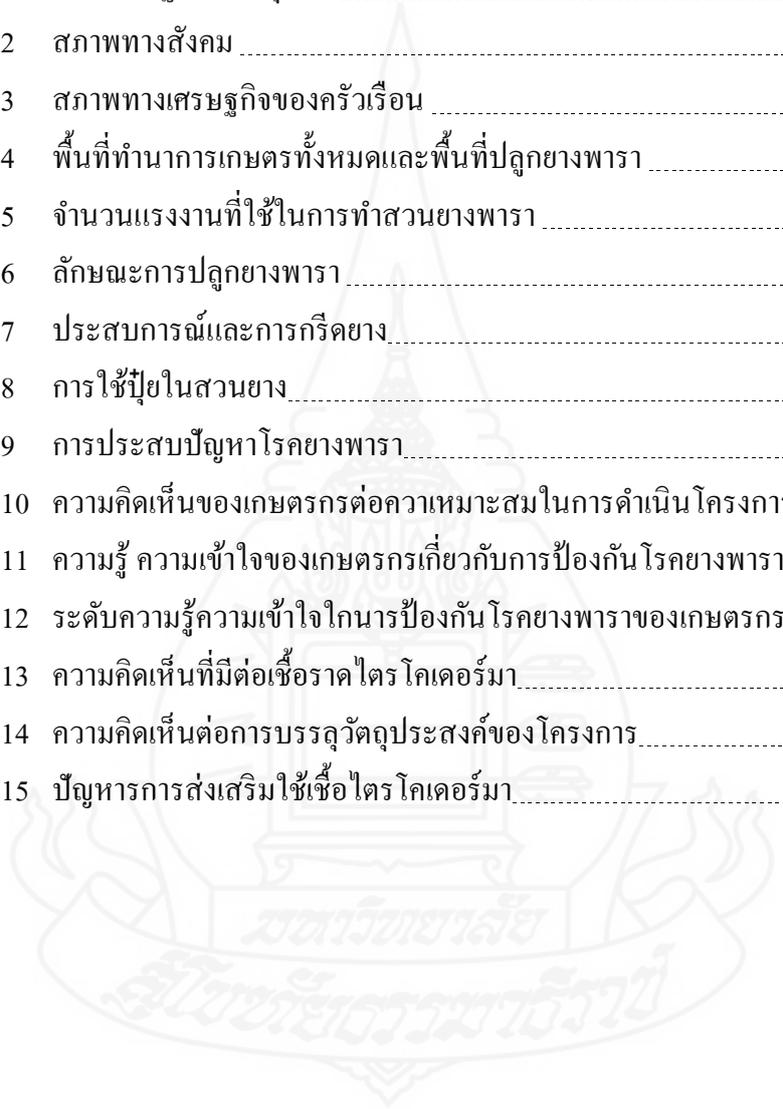
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	2
กรอบแนวคิดการวิจัย	2
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	6
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการประเมินผลโครงการ	6
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็น	12
ความรู้เกี่ยวกับยางพารา	15
การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา	26
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและเพ่อมรายได้ในสวนยางพารา	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	31
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	34
การเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูล	36

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	40
ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล สังคม เศรษฐกิจ	40
ตอนที่ 2 การสอบถามความคิดเห็นต่อความเหมาะสมในการดำเนิน โครงการ	65
ตอนที่ 3 ความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับการป้องกัน โรคยางพารา	72
ตอนที่ 4 ความคิดเห็นต่อการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มา	77
ตอนที่ 5 ความคิดเห็นต่อการบรรจุวัสดุประสงค์ของโครงการ	79
ตอนที่ 6 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาป้องกันโรค ยางพารา	81
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
สรุปการวิจัย	86
อภิปรายผล	92
ข้อเสนอแนะ	98
บรรณานุกรม	101
ภาคผนวก	105
ก แบบสัมภาษณ์เกษตรกรผู้จัดทำแปลงสาธิตและเรียนรู้	106
ข แบบสัมภาษณ์เกษตรกรขยายผล	116
ค ผลการวิเคราะห์การสอบถามความคิดเห็นต่อความเหมาะสมในการดำเนิน โครงการ	125
ประวัติผู้วิจัย	143

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบ่งตามอำเภอ	33
ตารางที่ 4.1 สภาพพื้นฐานส่วนบุคคล	41
ตารางที่ 4.2 สภาพทางสังคม	44
ตารางที่ 4.3 สภาพทางเศรษฐกิจของครัวเรือน	47
ตารางที่ 4.4 พื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมดและพื้นที่ปลูกยางพารา	51
ตารางที่ 4.5 จำนวนแรงงานที่ใช้ในการทำสวนยางพารา	53
ตารางที่ 4.6 ลักษณะการปลูกยางพารา	58
ตารางที่ 4.7 ประสบการณ์และการกรีดยาง	60
ตารางที่ 4.8 การใช้ปุ๋ยในสวนยาง	62
ตารางที่ 4.9 การประสบปัญหาโรคยางพารา	64
ตารางที่ 4.10 ความคิดเห็นของเกษตรกรต่อความเหมาะสมในการดำเนินโครงการ	66
ตารางที่ 4.11 ความรู้ ความเข้าใจของเกษตรกรเกี่ยวกับการป้องกัน โรคยางพารา	72
ตารางที่ 4.12 ระดับความรู้ความเข้าใจในการป้องกัน โรคยางพาราของเกษตรกร	75
ตารางที่ 4.13 ความคิดเห็นที่มีต่อเชื้อราไตรโคเดอร์มา	77
ตารางที่ 4.14 ความคิดเห็นต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ	79
ตารางที่ 4.15 ปัญหาการส่งเสริมใช้เชื้อไตรโคเดอร์มา	81



ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	3
ภาพที่ 2.1 กระบวนการยอมรับนวัตกรรม	9
ภาพที่ 2.2 แผนที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	16

